

Thomas után Erling

Paraszthajszál u. hía, majdnem tíz esztendeje már, hogy két hétre eljutottunk Dániába. Mezőgazdasági szakemberek utaztak, velük mehettünk mi is. Mindent megmutattak és Skyvében, a népfőiskolán lakhattunk. Az a Thomas Bertsen szervezte, aki a Kecskeméti székelő Dán Kulturális Intézet vezetője volt.

Most megy nyugdíjba.

A költségeket a dán demokrácia alapítvány fedezte.

Ostruplunda is elvittek bennünket, mert ott dolgozott korábban Thomas. (Keresztnevéen nevezi talán mindenki.) Magyarul leginkább szociális foglalkoztatónak lehetne mondaní azt a majorságot. Ott is mindent megmutattak, és előadást is tartott nekünk. Könnyű volt észrevennünk – a zsombói népiskola rektorával, Sípos Mihállyal –, hogy az ő előadása a legjobb, azonnal megegyeztünk vele, eljön hozzánk is, ha hazaérünk. Tanára mindenből a legjobb, ez volt és ez maradt legfőbb irányítónk, beleillett tehát minden programunkba. A csongrádi Szabó József is velünk volt, sikerült elérnünk, hogy az Aranyvizget-otthon is gyümölcsöző kapcsolatba lépjen a dán intézetekkel. Két évvel később Barna Károly is részt vehetett hasonló tanulmányúton.

Mi nyertünk talán legtöbbet avval a találkozással. Éveken keresztül járt hozzánk, és sok mindent megtudhattunk Dániáról a Zsombón szokásos beszélgetések közben. Az ottani szövetkezetekről is. Azt azonban csak most, az elkészülés napján tudtuk meg, hogy az intézet majdnem tizenkét éve alatt összesen két és fél ezren mehettek hazánkból hasonló útra, és legalább ezren jöhettek hozzánk. Jóval többen, mint Európa valamennyi dán kulturális intézetének közreműködésével. Speciálisan értelmelte a kultúra terjesztését Thomas. A személyes megtapasztalást tette első helyre.

Nekünk ő jelentette igazándiból Dániát.

Kecskeméten tartották az elbúcsúztató, nagyon kedves ünnepséget. Eljöttek otthonról is a főnökei és barátai, mindazok a hazaiak is ott voltak, akikkel szinte naponként tartotta a kapcsolatot. Otthonra talált mindjárt az ösztönzés is, főnökei is elmondták, a maga nemében a legmakacsabb munkatársukat köszöntötték. Sokszor maguk se értették, miért ragaszkodik annyira valamihez, de rájöttek. Egyikük ki is mondta:

–A jó főnök szabad kezet ad munkatársainak.

Úgy értettük, van alkalma válogatni, de ha már megbízta őket, bízzon is bennük.

Most is irgelytük a Bács-Kiskun megyeieket is, meg a kecskemétieket is. Példaadón működnek együtt a dánokkal is, és a szellemi hasznot is együtt élvezik. Szeged és Csongrád megye sokszor mintha még mindig inkább a nem akarásokban vetélkedne.

Ott volt a kinevezett utód is, Erling Ostergaard. A legtermészetesebbnek tartják azt is, bár a leginkább követendő intézetet veszi át, saját egyéniségét is beleviszi munkájába. A jót föltétlenül megőrizve, sok új jóval megtetézve.

Reméljük, szintén hasznunkra.

HÖRÁTH DEZSŐ

Az egyetem elismertsége a múltjától is függ

Gyökerek a középkorig

Igaz-e, hogy több évszázados szellemi örökség letéteményese Szeged egyetemére? Lehetséges-e, hogy 425 éves szellemi folyamatoság van mögötte? Egyáltalán: miért érdekes az, hogy hány éves egy egyetem? A kérdések egy új egyetemtörténeti könyv, Minker Emil műve kapcsán kerülnek elő.

Szeged egyetemének elődei – fogalmaz óvatosan a könyv címében *Minker Emil* emeritus professzor, aki nyugdíjas éveiben arra adta a fejét, hogy felderíti ezeket a századok távolába vesző elődöket. A tudós gyógyszerész történetészkedni kezdett, az eredmény pedig egy rendkívül érdekes, s a mai egyetem számára minden bizonnyal nagyon hasznos kötet. Ennek egyetlen szavával sem mondja a szerző, természetesen, hogy Szeged egyeteme jogi szempontból is „folytatása” lenne – a kolozsvárnak. Azt viszont kérdezi, méghozzá egy érdekfeszítő történeti nyomozás alapján, hogy Szeged egyeteme lehet-e szellemi örököse a Báthory István alapította kolozsvári egyetemnek. Ha erre igen lesz a válasz, akkor 2006-ban 425 éves történetről emlékezhet meg a Szegedi Tudományegyetem.

Miért fontos mindez? A könyv néhány sorát válasznak is fölfoghatjuk: „Minden egyetem számomra történetét. Alapítási évétől kezdve sajátjának tartja mindazokat az eseményeket, amelyek fönnállása óta lényegesen befolyásolták munkáját, nemzetközi szereplését; mindazokat az eseményeket, amelyek saját presztízsét, társadalmi elfogadhatóságát növelhetik.” Erről van szó. Különbös minden most, amikor egymással erős versenyben

Főépület. Miért érdekes, hogy hány éves az egyetem?

Fotó: Gyenes Kálmán

működnek az egyetemek, s a történelmi múlt, a hagyományok által táplált tekintély is eldöntheti, melyik intézményt választják – a diákok.

Minker Emil professzor kutatásai szerint a kolozsvári egyetem történeti előzményei a 16. századba vezetnek vissza. Báthory István erdélyi fejedelem és lengyel király 1581-ben létrehozott Kolozsvárott egy iskolát, amelyet a kor szokása szerint a pápa „akkreditált”: VIII. Gergely egyetemi rangra emelte. A történelem viharai nagy folytonossági

hiányokat csináltak az erdélyi egyetemtörténetben, de a nyomok elvezetnek 1872-ig. Ekkor alapították meg azt az univerzitást, amely 1921-ben Szegedre költözött. Ugyan 1940-ben jogilag új egyeteme lett a városnak, de a kolozsvári gyökereket – személyi, szellemi, történeti természetűeket – nem lehet tagadni.

Ha az 1581-ben alapított egyetem szellemi örökösének tekinti magát a szegedi, s ezt a világ is elismeri, akkor előkelő nemzetközi társaságba kerül. A középkorban alapított, s ettől is rendkívül te-

kintélyes európai egyetemek közé. Itt van például az ugyancsak Báthory által alapított vilnai egyetem, amely jövőre ünnepeli letelékét 425. évfordulóját. Bár a cím 1832-ben bezáratta és csak 1919-ben nyitották meg a lengyelek, a szellemi folyamatosság mégis fönáll, nemcsak a litvánok szemében, hanem az európai egyetemtörténetben is. Mármost: ha Vilna igen, Szeged miért nem? Vagy ahogy van Minker Emil értékes könyvében kérdezi: "Vajon fogunk-e 2006-ban ünnepelni?"

S. E.

Helyezkedjen el kényelmesen!
Ez hosszú beszélgetés lesz.

Az Invitel akciós Korlátlan díjsomagjával most korlátok nélkül beszélgethet!

A Korlátlan díjcsomag **0 Ft-os percdíjat** biztosít **kapcsolási díj nélkül** helyi és körzeten belüli hívások esetén a kedvezményes időszakban. Azaz minden hétköznap 18 óra után, valamint hétvégén és ünnepnapokon perckorlátozás nélkül, **ingyen beszél a Korlátlannal**, ha helyben és körzeten belül telefonál.

A csomag havidíja most mindössze 4490 Ft.

Az akció feltételeiről és a díjsomagról kérjük tájékozódjon munkatársainknál a díjmentesen hívható **1288**-as telefonszámon vagy **Ügyfélszolgálati irodánkban**, illetve honlapunkon a **www.invitel.hu** címen.

Akciós ajánlatunk visszavonásig érvényes.

Info-vonal: **1288**

www.invitel.hu